

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ДОГОВОР

МЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА АЗЕРБЕЈЦАН

ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА

ИНВЕСТИЦИИ

Владата на Република Македонија и Владата на Република Азербејџан, во понатамошниот текст „договорни страни“;

СО ЖЕЛБА да ја зајакнат економската соработка за заедничка корист за двете држави, со намера да создадат и одржуваат праведни и правични услови за инвестиции на инвеститори на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна,

СОГЛЕДУВАЈКИ дека поттикнувањето и заштитата на инвестициските текови и заштитата на инвестиции на инвеститори на едната страна на територијата на другата страна врз основа на овој Договор ќе придонесат за поттикнување деловни иницијативи;

СО ЖЕЛБА да ги постигнат овие цели на начин усогласен со заштитата на здравјето, безбедноста и животната средина и унапредувањето одржлив развој;

СЕ ДОГОВОРИЈА ЗА СЛЕДНОТО:

ЧЛЕН 1**Дефиниции**

За целите на овој договор:

1. Под поимот „инвестиција“ се подразбира секој вид средство директно вложено од инвеститор на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, во согласност со националното законодавство на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата и вклучува особено, но не исклучиво:

а. движен и недвижен имот, кои било права на сопственост, како што се хипотека, право на задршка, залог, закуп, право на службеност и слични материјални права;

б. трговско друштво, или акции, удели или кој било друг вид учество во трговски друштва;

в. пари, парични побарувања или заеми директно поврзани со инвестиција врз основа на договор кој има финансиска вредност, освен парични побарувања кои произлегуваат единствено од трговски договор за продажба на стоки и услуги; и доделување кредит во врска со трговски договор;

г. права на интелектуална сопственост, како што се патенти, авторски права, технички процеси, трговски марки; права на индустриска сопственост, како што се земја на потекло на производот (стоките), трговски имиња, know-how и goodwill и други

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

слични права признаени во согласност со националното законодавство на договорната страна;

д. концесии доделени со закон, управен акт или врз основа на договор од надлежен орган, вклучувајќи концесии за истражување, обработка, вадење и експлоатирање природни ресурси.

2. Под поимот „инвеститор“ за која било од договорните страни се подразбира:

а. секое физичко лице кое има државјанство од договорната страна во согласност со нејзиното национално законодавство; или

б. трговско друштво или друго правно лице основано во согласност со националното законодавство на едната договорна страна, кое има седиште и врши значителен дел од деловните активности на територијата на таа договорна страна;

кој врши инвестиција на територијата на другата договорна страна во согласност со националното законодавство на таа договорна страна. Ако инвеститорот е во сопственост на или контролиран од лица кои се државјани на држава која нема дипломатски односи со договорната страна на чија територија е извршена инвестицијата, тој инвеститор нема придобивки од овој Договор.

3. Под поимот „приноси“ се подразбираат износи остварени од инвестиција и посебно, но не исклучиво, вклучуваат профити, камати, дивиденди, надоместоци за авторски права, какви било хонорари, капитални добивки и друг тековен доход поврзан со инвестицијата.

Приносите го уживаат истиот третман како и оригиналната инвестиција.

4. Под поимот „територија“ се подразбира во врска со:

а. Република Македонија, територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копнениот, водениот и воздушниот простор, над кој Република Македонија остварува суверени права и има овластување, во согласност со меѓународното право.

б. Република Азербејџан, територијата на Република Азербејџан, вклучувајќи го и секторот на Каспиското Море, над кои Република Азербејџан остварува суверени права и има овластување, во согласност со нејзиното национално законодавство и меѓународното право.

5. Каква било промена во формата во која се инвестирани или реинвестирани средствата не влијае врз нивната квалификација како инвестиции, доколку таквата промена не е во противречност со одредбите од овој Договор и националното законодавство на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 2**Поттикнување и заштита на инвестиции**

1. Секоја договорна страна ги поттикнува, на својата територија, инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна и ги признава таквите инвестиции во согласност со нејзиното национално законодавство.
2. Секоја договорна страна, во секое време, на својата територија, на инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна им доделува третман во согласност со нејзиното национално законодавство, вклучувајќи праведен и правичен третман и целосна и постојана заштита и безбедност.
3. Ниту една договорна страна не му наштетува, со неразумни, произволни или дискриминаторни мерки, на управувањето, одржувањето, употребата, уживањето, располагањето со инвестициите на нејзината територија на инвеститорите на другата договорна страна.
4. Ниту една договорна страна не воведува задолжителни мерки врз инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна во врска со купување материјали, средства за производство, работење, транспорт, маркетинг на нивните производи или слични мерки кои имаат неразумни или дискриминаторни ефекти.
5. Секоја договорна страна, во рамките на своето национално законодавство, ги зема предвид во добра намера сите барања за потребните дозволи во врска со инвестициите на нејзината територија, вклучувајќи одобренија за ангажирање извршни директори, менаџери, стручни лица и технички персонал по избор на инвеститорите.

ЧЛЕН 3**Пристап до информации за инвеститорот и транспарентност**

Договорната страна има право да бара информации поврзани со потенцијалниот инвеститор на другата договорна страна, вклучувајќи и историски податоци за неговото корпоративно управување и инвестициски практики. Договорната страна ги заштитува добиените доверливи деловни информации. Договорната страна може добиените информации да ги направи достапни за јавноста во заедницата во која ќе биде лоцирана инвестицијата, што подлежи на заштита на доверливи деловни информации и на другото важечко национално законодавство.

ЧЛЕН 4**Третман на инвестиции**

1. Инвестициите извршени од инвеститори на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, или приноси поврзани со нив, добиваат третман не помалку поволен од оној кој договорната страна – домаќин им го доделува на инвестициите извршени од нејзините

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

инвеститори или од инвеститори на која било трета земја, поточно тој што е најповолен за инвеститорот.

2. Договорната страна им доделува на инвеститорите на другата договорна страна, во врска со управувањето, одржувањето, употребата, уживањето или располагањето со нивните инвестиции, третман што не е помалку поволен од оној кој таа им го доделува на своите инвеститори или на инвеститорите на која било трета земја, поточно тој што е најповолен за инвеститорот.

3. Одредбите од овој договор не се толкуваат како обврска за едната договорна страна да им додели на инвеститорите на другата страна и на нивните инвестиции корист од каков било третман, повластувања или привилегија врз основа на:

а. која било постојна или идна слободна трговска зона, царинска унија, заеднички пазар или регионален договор за пазар на труд на кој договорната страна е или може да биде страна;

б. кој било меѓународен договор или аранжман што целосно или делумно се однесува на оданочување;

в. која било мултилатерална конвенција или спогодба поврзана со инвестиции, на која договорната страна е или може да биде страна.

4. По исклучок на ставовите од 1 до 3 погоре, третманот на најповластена нација не се применува во врска со правата на инвеститорот да покрене спор кој произлегува од овој Договор во која било постапка за решавање спорови.

ЧЛЕН 5**Експропријација**

1. Ниту една од договорните страни не презема мерки за експропријација, национализација или која било друга мерка која има ист ефект врз инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна (во понатамошниот текст „експропријација“), освен кога тие мерки се преземаат за јавен интерес, на недискриминаторска основа врз основа на националното законодавство и под услов одредбите да овозможуваат ефективен и соодветен надомест. Таквиот надомест е во износ на пазарната вредност на експроприраната инвестиција непосредно пред експропријацијата или пред претстојната експропријација да стане јавно позната, кое и да се случи прво. Износот на надоместокот се утврдува во конвертибилна валута врз основа на пазарниот девизен курс кој важи за таа валута на денот на трансферот. Надоместокот, исто така, вклучува и камата по комерцијална стапка утврдена на пазарна основа за односната валута од датумот на експропријација до датумот на фактичката исплата.

2. Инвеститорот чии инвестиции се експроприрани има право на брзо разгледување од страна на судски орган или друг надлежен орган на договорната страна - домаќин на неговиот случај и на проценување на неговите инвестиции во согласност со начелата наведени во овој член.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 6**Надомест**

1. На инвеститорите од која било од договорните страни, чии инвестиции претрпуваат загуби поради војна или друг вооружен конфликт, состојба на државна загрозеност, бунт, побуна или немири на територијата на другата договорна страна, им се доделува третман, во однос со реституција, обесштетување, надомест или друго порамнување, кој не е помалку поволен од оној што таа им го доделила на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која било трета земја, поточно тој што е најповолен за инвеститорот. Овие плаќања се ефективно остварливи, слободно конвертибилни и веднаш преносливи.

2. По исклучок на став 1 од овој член, на инвеститорите од едната договорна страна кои претрпуваат загуби на територијата на другата договорна страна, како резултат на:

а. реквизиција на нивните инвестиции или дел од нив од страна на вооружените сили или органи на другата договорна страна; или

б. уништување на нивните инвестиции или дел од нив од вооружените сили или органи на договорната страна, што не било потребно во таа ситуација,

им се доделува реституција или надомест, што и во двата случаи треба да биде навремено, соодветно и ефективно.

ЧЛЕН 7**Трансфери**

1. Секоја договорна страна, во согласност со своето национално законодавство, им гарантира, во добра намера, на инвеститорите на другата договорна страна слободен трансфер на плаќања поврзани со инвестиција во и надвор од нејзината територија, особено, иако не исклучиво:

а. капитал и дополнителни износи потребни за одржување и развој на инвестицијата;

б. приноси;

в. средства за отплата на заеми, вклучувајќи камата која е договорена и документирана, и кои се директно поврзани со конкретна инвестиција;

г. надоместоци за авторски права и хонорари;

д. приходи од целосна или делумна продажба или ликвидација на инвестиција;

ѓ. надоместокот предвиден во членовите 5 и 6.

е. заработки на државјаните на едната договорна страна на кои им е дозволено да работат во врска со инвестицијата на територијата на другата договорна страна;

ж. плаќања поврзани со провизии за управување и

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- з. плаќања кои произлегуваат од решавање спорови.
2. Трансферите се реализираат без задоцнување во слободно конвертибилна валута и врз основа на пазарниот девизен курс кој важи на денот на трансферот во валутата во која треба да се пренесе. Ако не е достапен пазарниот курс, важечкиот девизен курс е последниот девизен курс за конверзија на валути согласно Специјалните права на влечење.
3. По исклучок на ставовите 1 и 2 од овој член, договорна страна може да одложи или спречи трансфер преку примена, на основа на правичност, недискриминација и добра намера, на мерки кои обезбедуваат усогласеност на инвеститорите со националното законодавство на договорната страна – домаќин во врска со:
- а. плаќање даноци и давачки;
  - б. стечајни или постапки за несолвентност или заштита на правата на доверителите;
  - в. кривични или други престапи; и
  - г. решенија или пресуди на судови или трибунали на договорната страна – домаќин.

ЧЛЕН 8**Суброгација**

1. Ако едната договорна страна или нејзина овластена агенција изврши плаќање на кој било од нејзините инвеститори врз основа на договор за гаранција или осигурување во врска со некомерцијални ризици за инвестицијата, другата договорна страна ќе го признае правото на суброгација, во корист на првата договорна страна или нејзината овластена агенција, во поглед на сите права на инвеститорот.
2. Договорната страна или нејзина овластена агенција на која по пат на суброгација се пренесени правата на инвеститорот, има право на истите права како инвеститорот, и за да ги оствари, мора да ги преземе и извршува сите обврски кои за него произлегуваат од таа осигурена инвестиција.

ЧЛЕН 9**Решавање спорови меѓу инвеститор на едната договорна страна и другата договорна страна**

1. Инвеститорот ја известува во писмена форма, вклучувајќи детални информации, договорната страна – домаќин во која е направена инвестицијата, за споровите помеѓу една од договорните страни и инвеститор на другата договорна страна. Секој спор помеѓу договорната страна и инвеститорот на другата договорна страна се решава спогодбено. Местото за преговори е главниот град на договорната страна во спорот, освен доколку страните во спорот не се договорат поинаку.
2. Во случај кога спорот не може да се реши спогодбено во рок од шест месеци од датумот на писменото известување, со кое другата договорна

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

страна е известена за предметот на спорот, засегнатиот инвеститор може, по свој избор, да предложи спорот да се поднесе до:

- а. надлежниот суд на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата; или
  - б. „ад хок“ арбитражен суд, основан според Арбитражните правила на Комисијата на Обединетите нации за меѓународно трговско право (UNCITRAL); или
  - в. Меѓународниот центар за решавање инвестициски спорови (ICSID), во согласност со Конвенцијата за решавање инвестициски спорови помеѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување од 18.03.1965 година во Вашингтон, во случај двете договорни страни да ја потпишале оваа Конвенција.
3. Инвеститор кој веќе има поднесено тужбено барање во врска со однесување или мерка на договорната страна до надлежните државни судови на договорната страна или кои било други претходно договорени постапки за решавање спорови, нема право да го поднесе спорот на меѓународна арбитража како што е предвидено во став 2 од овој член.
4. Арбитражната одлука се донесува врз основа на:
- одредбите од овој договор;
  - националното законодавство на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, вклучувајќи ги и правилата на судир на законите; и
  - правилата и општоприфатените принципи на меѓународното право.
5. Арбитражните одлуки се конечни и обврзувачки за договорните страни во спорот. Секоја договорна страна се обврзува да ги спроведе одлуките во согласност со своето национално право.
6. Ниту една од договорните страни, која е страна во спорот, не може да покрене приговор, во ниту една фаза од арбитражната постапка или од спроведувањето на арбитражната одлука, поради фактот дека инвеститорот, кој е спротивната странка во спорот, примил обесштетување кое покрива дел или целата загуба врз основа на осигурување.

ЧЛЕН 10**Решавање спорови помеѓу договорните страни**

1. Споровите меѓу договорните страни кои се однесуваат на толкувањето и примената на одредбите од овој Договор, се решаваат со консултации и преговори преку дипломатски канали.
2. Доколку двете договорни страни не можат да постигнат договор во рок од шест месеци од започнувањето на спорот помеѓу нив, на барање на која било договорна страна, тој се поднесува до арбитражен трибунал кој е основан во согласност со овој член.
3. Таквиот арбитражен трибунал се основа за секој поединечен случај на следниот начин. Во рок од два (2) месеца од приемот на барањето за

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

арбитража, секоја договорна страна назначува по еден член на трибуналот. Тие двајца членови потоа избираат државјанин на трета земја кој, по одобрување од двете договорни страни, се назначува за претседател на трибуналот. Претседателот се назначува во рок од четири (4) месеци од датумот на назначување на другите два члена.

4. Доколку во периодите од став 3 од овој член не се извршат потребните подготовки, секоја договорна страна може, во отсуство на каква било друга спогодба, да го повика претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Доколку претседателот е државјанин на која било договорна страна или и тој е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува следниот по ранг член на Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на која било договорна страна или кој не е поинаку спречен да ја извршува наведената функција, да ги изврши потребните назначувања.

5. Врз основа на другите одредби на договорните страни, трибуналот ги одредува своите правила и постапка. Арбитражниот трибунал донесува одлука врз основа на овој Договор и во согласност со меѓународното право кое важи помеѓу договорните страни. Трибуналот ги донесува своите одлуки со мнозинство гласови.

6. Одлуките на трибуналот се конечни и обврзувачки за двете договорни страни.

7. Секоја договорна страна ги сноси трошоците за својот член на трибуналот и неговото застапување во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и останатите трошоци ги покриваат договорните страни во подеднакви делови.

ЧЛЕН 11**Консултации и размена на информации**

Договорните страни се согласуваат веднаш да одржат консултации, по барање на која било од нив, за решавање на кој било спор помеѓу нив во врска со овој Договор или да разговараат за секое прашање поврзано со спроведување или примена на овој Договор за да ги разгледаат сите други прашања кои може да произлезат од овој Договор. Сите консултации се одржуваат помеѓу надлежните органи на договорните страни на место и во време за кои договорните страни се договориле преку дипломатски канали.

ЧЛЕН 12**Основни безбедносни интереси**

1. Ништо во овој Договор не се толкува како пречка за која било договорна страна да преземе какви било активности кои таа ги смета за потребни за заштита на своите основни безбедносни интереси:

а. преземени во време на војна, вооружен судир или друга критична ситуација во таа договорна страна или во меѓународни односи; или

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- б. поврзани со спроведување на националните политики или меѓународни договори кои се однесуваат на неширење оружје;
- в. преземање каква било мерка за исполнување на своите обврски според поглавјето на Обединетите нации за одржување на меѓународниот мир и безбедност;
- г. Преземање каква било мерка неопходна за одржување на јавниот ред. Исклучоците поврзани со јавниот ред може да се применат кога постои реална и доволно сериозна закана за еден од основните интереси на општеството.
2. Основните безбедносни интереси на договорната страна може да вклучуваат интереси кои произлегуваат од нејзиното членство во царинска, економска или монетарна унија, заеднички пазар или слободна трговска зона.

ЧЛЕН 13**Примена на други правила**

Ако националното законодавство на која било договорна страна или обврските според меѓународното право кои се важечки или воспоставени потоа, помеѓу договорните страни, покрај овој договор, содржат правила, без оглед дали се општи или специфични, со кои на инвестициите направени од инвеститори на другата договорна страна им се доделува право на третман поповолен од оној предвиден со овој Договор, таквите правила преовладуваат над овој Договор, до степенот до кој се поповолни.

ЧЛЕН 14**Примена на договорот**

Овој Договор се применува на инвестиции направени на територијата на едната договорна страна во согласност со националното законодавство од страна на инвеститори на другата договорна страна, без оглед дали се направени пред или по влегувањето во сила на овој Договор, но не се применува на кој било покренат спор или побарување во однос на инвестиции направени пред влегувањето во сила на овој договор.

ЧЛЕН 15**Дополнувања и измени**

Сите дополнувања и измени на овој Договор може да се направат со заемна согласност на договорните страни. Таквите дополнувања и измени се прават во форма на посебни протоколи, кои се составен дел на овој Договор и влегуваат во сила во согласност со одредбата од член 16 од овој Договор.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 16

Влегување во сила, траење и престанок

1. Овој Договор влегува во сила на датумот на прием преку дипломатски канали на последното писмено известување со кое се известува дека интерните постапки потребни за влегување во сила на овој Договор се исполнети од договорните страни.
2. Овој Договор останува во сила за период од десет (10) години и автоматски продолжува да важи следните десет години, освен ако една година пред истекување на почетниот или кој било последователен период од десет (10) години, која било од договорните страни не ја извести во писмена форма преку дипломатски канали другата договорна страна за нејзината намера да го прекине Договорот.
3. Во однос на инвестициите извршени пред датумот кога известувањето за престанок на овој Договор станува ефективно, одредбите од овој Договор продолжуваат да важат за период од десет години од датумот на престанокот на овој Договор.

КАКО СВЕДОЦИ НА ГОРЕНАВЕДЕНОТО, долупотпишаните претставници, соодветно овластени, го потпишаа овој Договор.

Подготвено во Баку на 19 април 2013, во два оригинални примерока, на македонски, азербејџански и англиски јазик, при што секој од текстовите е подеднакво автентичен. Во случај на отстапување во толкувањето, преовладува англискиот текст.

За Владата на
Република Македонија

За Владата на
Република Азербејџан

